

Tips och Idéer nummer 22.

Då var det dags igen. Tyvärr är det långt mellan gångerna, men nu kommer ett nytt Tips och Idéer. Denna gång mest "Idéer".

Under året som gått har jag börjat misströsta av tre skäl.

1. Det känns som organisationen för Western ridningens bredd gått i stå
2. Kvaliteten på prestationerna i western ridningens tävlingsklasser är bedrövlig
3. Hästhanteringen i våra led är under all kritik – stackars hästar

Nu tycker många säkert att jag sticker ut hakan (eller också bryr man sig inte om vad jag tycker!) och det gör jag på goda grunder. Reflektionerna är inte bara mina egna.

Jag lämnar punkt 1 åt sidan, den har jag berört tidigare.

Vi går till punkt 2.

Under de fyra senaste åren har jag haft clinics, dömt, gått NRHA:s domarutbildning och varit domarbiträde åt ett antal kvalificerade utländska domare.

Min uppfattning är att den grundläggande ridkunskapen hos western ryttare på tävling är dålig. Sämre än tidigare. Detta är en övergripande beskrivning där det naturligtvis gömmer sig undantag, men det genomsnittliga intrycket är dåligt.

Ett exempel; som domare ritar jag ett mönster i Western Horsemanship som består av trav på rakt spår, stop, volt i höger galopp i höger varv, trav, volt i vänster galopp i vänster varv, trav, stop och rygga. Ganska basic, eller? På flera tävlingar är det enstaka ekipage som klarar att genomföra mönstret! Det kan gälla WRAS-tävling, SQHA-tävling eller Paint, det spelar ingen roll. Många gånger är det en klassiskt riden häst ("vanlig" ridning) som klarar detta bäst.

Varför? Jo, den är ganska bra grundriden och ryttaren gör som den har gjort i andra sammanhang och det fungerar. Det kan mycket väl vara så att 5000 kronorshästen placerar sig långt bättre än hästen i 200 000 kronorsklassen.

Vid en stor tävling på Grevagården för något år sedan sa båda domarna att reiningen var det sämsta man sett! Man hade aldrig satt så många -1 eller -1½ i bedömningspoäng. Nästan alla tränare var där och red!

Jag räknade ut medelpoängen på EM i reining på Bökeberg på de svenska ekipagen (i open, intermediate open och limited open); 68,8 poäng (alla har 70p när de börjar rida). 70p med 0p i varje box är korrekt utfört utan att visa "degree of difficulty".

Vid EM 1982 placerade vi svenskar oss tvåa, trea och fyra i reining (två klasser), vid EM 1988 fick jag i storleksordningen ungefär samma poäng i reining på en New Forestkorsning som medelpoängen var på "di svenske" på Bökeberg över tjugo år senare. Jag blev dessutom sju i working cowhorse på samma häst. Detta är inte alls en vetenskapligt belagd tes, men tillräckligt för mig för att börja fundera på where we are heading!

Vart vill jag komma med detta? Jo, jag anser att det jag beskrivit ovan ger bilden av att organisationerna som är aktiva inte driver fram kvalitet, bara kvantitet.

Tränarna/instruktörerna kan inte, vill inte eller får inte (för kunderna) träna ryttare i att bli bra ryttare. Många ryttare är nöjda med att vinna, men frågar sig inte; vann för att jag var bäst = bra eller minst dålig = de andra var sämre! I många fall är det det senare. Många vinner på sammanlagda poäng på 65 eller mindre. Då ska jag som ryttare fråga mig; vad gjorde jag för fel som bara fick 65 poäng?

När jag som domare påtalar för en ryttare att han/hon nog hade vunnit om det blivit rätt galopp, vet inte ryttaren vilken galopp hästen fattade i mönstret han nyss red.

Varför är det dålig kavlitet i prestationerna?

Jag tror att ryttarna (och många tränare) fokuserar på fel saker i träningen.

En domare frågade mig när jag var domarbiträde varför svenska ryttare red på så långa tyglar? De har ju ingen kontroll! Varför rider vissa så fort utan kontroll? En annan synpunkt var att många hästar var inte "broke in their faces", d v s de svarade inte "ja" på bettet när ryttaren väl tog i (de långa) tyglarna. För andra är det tvärt om; hästarna går mycket bakom lod, livrädda för bettet.

En annan sak är hästens brist på villighet. Hästen sporras (nästan alla har sporrar!) med svansviftning som följd och bakåtstrukna öron (minuspoäng!).

Träningen måste bygga på att hästen svarar "ja" på alla hjälper (inklusive hand och skänkel). Kontroll i alla lägen är grundläggande. Att kunna påverka hästen under arbetets gång är också grundläggande och inte lämna till hästen att "stanna om du vill, ta vilken galopp du vill".

Punkt 3. Hanteringen är i många fall helt enkel brutal! Till och med på en framridningsbana kan man se ryttare rycka hårt i tyglarna till correctionbettet i full galopp så att hästen sätter sig på hasorna samtidigt som ryttaren sporrar hårt i hästens sidor. För att uppnå vad? Vad finns för väg ut för hästen i en sådan situation? Ingen! Bara ångest och att skydda sig (fly eller stänga av). Eller att spinna massor med varv med sporrarna på bogarna. Man kan ju bara tänka sig hur träningen bakom "stängda dörrar" ser ut hos dessa ryttare. Det tragiska är ju att det finns hästägare som lämnar sina hästar till sådan behandling och dessutom betalar för det! Vilket pris betalar hästen??

Om man lämnar hästen till en tränare och blir tillsagd att inte besöka sin häst de första veckorna, då behöver man inte ha speciellt höga studieskulder för att fatta att det inte är rumsrent det som händer på det stället. Man får inte vara hur naiv som helst som vuxen människa och hästägare!

Tyvärr träffar jag på hästar på mina clinics som är fruktansvärt illa behandlade av några av ungtupparna som är tränare. Ofta förstår inte ägaren att hästen mår dåligt av sparkar med sporrar i magen eller ryck i stångbettet. Man tror att det ska vara så! Hur har det blivit i western sverige? Inte ens dåligt samvete har man! Vilka förebilder har våra ungdomar som börjar med western?

Jag hjälper gärna ryttare med hästar som tränats fel, men ryttarna måste då bestämma sig för ett vägval; ett långsiktigt arbete som bygger på en "fast hand", bygga från grunden, förtroende och villighet hos hästen.

Jag hoppas att trenden vänder under 2010, så här kan det inte fortsätta!

/Staffan